

IMIGASSAQ

aalakoornartortalik pillugu
suna nalunngiliuk?

Hvad ved du om
ALKOHOL?

Imigassaq aalakoornartortalik

Inuuusuttut amerlanersaasa imigassamik imeraangamik naatsorsuutigisarpaat nuannersumik misigisaqarnissartik. Akuttungngitsumik tamanna pisarpoq ilaquqtatit imaluunniit ikinngutitit ilagalugit. Imigassalli aammattaaq timikkut, tarnikkut aamma inuuniarnermi akornuteqalersinnaanerup nalorninartui annertusitittarpai. Imigassartortarneq annertusiartortillugu – nalorninartut annertusiartortarput.

Ilaqutarinni amerlasuuni imigassaq atorneqartarpooq nalliuottorsi-ornermi aamma qasuversaarutiginiaannarlugu. Taamaakkaluartoril illit arlalippassuarnik eqqarsaateqaqqartariaqarputit imigassamut aalakoornartortalimmut tunngatillugu.

Imigassaq ilinnuinnaq tunngassuteqarunnaassaaq, pissutaalluni allanut aamma illit ulluinnarni inuunerisannut sunniuteqaleraangami. Inuunermeri pitsasumi peqqissuseq pineqaannanngilaq, kisianni aammattaaq pineqarput nuannaarneq, toqqisisimaneq aamma alianut soqutigisaqarneq. Naleqqutinngitsumik imigassamik atuinerup ilisarnaataasa nalinginnaasut ilagaat illit ilaquttannik, ikinngutinnik aamma atuarfimmi sammisaqarnissamut nukissaqannginнерит.

Atuagaaqqami uani imigassaq aalakoornartortalik pillugu ilinnut paasissutissat aamma siunnersuutit tunniunneqarput, aammattaaq annertuumik atuinerup sunniutigisinnaasai suunersut paasissutissiissutiineqarlutik.

Qassiniq ukioqalereersimasariaqarpa?

Illit aatsaat 18-inik ukioqaleruit imigassamik aalakoornartortalimmik pisisinnaalernissannut pissutissaqarluarpooq. Inuummi qarasaata ineriaartornera aatsaat naammassivittarpoq 20-nit 30-nut ukioqalernermi. Qaratsavit ilaa kingullerpaajulluni ineriaartortartoq tassaavoq qaratsap annerup siorangata tungaa, ilaatigut tassani aqunneqarput imminut aquassinnaaneq aamma ajutoornissamut naliliisinnaassuseq. Taamaattumik illit inuuusuttuuninni imigassamik aalakoornartortalimmik imeruit ajutoorsinnaanerit ilimanarneruvoq.

Inuuusuttut imertarput arlaannik misigisaqarniarlutik aamma aalakoornissaq anguniarlugit. Sapaatit akunnerata naanerani, akissarsinermi aamma ilinniagaqarnersiutit tiguneranni nalinginnaasumik imigassartortarput. Inuuusuttut akuttunngitsumik ataasiarnermi imigassamik annertuumik imertarput, taamaalilluni inuttut ajornartorsiuteqarnissaq aamma ajutoornissaq annertunerulerlertarluni. Inuuusuttut amerlasuut nakuusernermik, pinerlunnermik imaluunniit illersuuteqarnani atoqatigiinnermik imigassartorsimatillutik misigisaqartarput. Taamatut imigassamik atuisarneq aalakoorniaannarluni imigassartornermik taaneqartarpoq.

Imigassaq aamma atoqatigiinneq

Nalinginnaasuuvooq 14-inik 15-inik ukioqalernermermi ilaqaqqaaartarneq. Illit ataasiarnermermi annertuumik imigassartoruit taava atoqatigiinnermermi illersornissat ilinnut aarlerinarsinnaavoq. Amerlasuut illersuuteqarnatik atoqateqarsimanertik peqqissimmissutigisarpaat, tassami ilisimalluarpaat tamassuma kingunerisinnaasai, soorlu kinguaasiutitigut nappaateqalerneq aamma kissaatigingnisamik naartuler-sinnaaneq.

Imigassaq tarnerlu

Inassutiginanngilaq illit isumalutsillutit imaluunniit nikallungatillutit imigassartornissat. Nikallunganinnummi pissutaasoq peerunnani-anngilaq, aqaguanimi pissutsit ilinnut taamaaginnassapput. Imaas-sinnaavoq illit aalakoortillutit sianiitsuliorlutit pissusilsortutit. Nikallungatilluni imigassamik aalakoornartortalimmik atuineq aquk-kuminaattarpoq, akerlianillu silattoqqikkuit nikallunganerujussuar-mik aamma neriuuteqannginnermik misigissaatit.

Amerlanerussuteqartunik paatsoortitsisarneq

Imigassaq aalakoornartortalik pineqaraangat inuuasuttut amerlanerit isumaqartarput allat pisarnerminnit imernerusartut. Allanit tatine-qarsimanertut misiginarsinnaasarpoq, tassa illit imernerusariaqaravit illit kammalaativit qanoq innerattut eqqarsaatigisatit anguniarlugit. Taamatut amerlanerussuteqartunik paatsoortitsisarneq tunngave-qarajuttarpoq “ataasinngornermi usorsitsaartarnernik”, tassa inuit tanngassimaarutiginiartarpaat sapaatit akunnerata naanerani qanoq imersimatiginertik.

Ataasinngornermi usorsitsaartarneq imminut tatiginginnginnermut ilisarnaataavoq, tassa ilaat imminnut takutinniartarput ikinngutitik sapersinniarlugit.

Amerlaasuut imigassamik aalakoornartortalimmik imertanngilla

Inuuusuttut ilarpassui imigassartanngilat peqqissutsimut kingune-risinnaasai pissutigalugit imaluunniit allanik soqutigisaqarnertik pis-sutigalugu, soorlu timersornermik. Ilaasa mamarinngilaat imaluun-niit sunniutai nuannarisarnagit. Taamaattorli akuttunngitsumik fe-sternernut peqataasarpuit allatullu aamma nuannisaaqataallutik.

AJORTOQARPAT

Festertuniikkuit festeqativillu ilaat imer-pallaarsimappat nukappissap / niviarsis-sap innartiinnarnissaa imaluunniit fester-tunit anisiinnarnissaa iluaquataan-ngilaq. Imigassartorpallaarsima-nermi toqunartunnguussinnaavoq ajornerpaatillugulu toqussutigineqar-sinnaalluni.

Inuuusuttut ilaat toqusarpuit meri-arnerminni imminnut ipitissimallu-tik. Allat silaarullutik anersaartorunnaarlutik. Imerpallaartoqarsima-tillugu inersimasumik imersimanngitsumik kalerriiigit, taassuma nali-lersinnaavaa qanoq iliortoqassanersoq.

Festertuuniit aalakoortorujussuullutit angerlaruit ukiukkut silami artulerneq inuunermik naleqarsinnaavoq. Illit qiuullutit toqussinna-a-vutit. Taakku saniatigut issittumut anillakkaanni aalakoorerusutut misiginarsinnaavoq.

Imigassap aalakoornartortallip malugissutitit tamangajaasa sun-nertarpai, isigisatit ajorninngortarput aamma paasisaqarsinnaanerit annikillisarpoq, taamatullu periataarsinnaanerit annikillisarluni. Ulo-rianarnerpaavorli naliliisinnaanerpit annikillisarnera. Kammalaatit nukappiaq / niviarsiaq aalakoorluni sapiinniakujulluni nammineq angerlarniarsarippat maluginiaruk qulakkeeruk isumannaatsumik angerlarsinnaanersoq.

Festeraangavit inersimasumik imigassartorsimangitsumik ilagisaqartuaannarit!

Angerlamut apuulluassaatit

Pilersaarusioreeruk qanoq illillutit angerlassanerlutit! Angajoqqaavit imaluunniit qatanngutivit arlaasa aassagaatsit isumaqtigiiissuteqarfigikkit – imaluunniit busserit taxassaatisanilluunniit nassarlutit – imaluunniit angajoqqaatit isumaqtigalugit immissinni tukkusaritsi. Kikkut tamarmik paareqatigiissapput, aamma pingaaruteqarpoq kammalaativit ilaat aalakorpat illit akisussaaffeqarnissat. Nukappiaq / niviarsiaq angerlarniarluni biilerniarpat, taava biilinut matuersaataanik arsaarsinnaavat. Biilersinnaanermut killiliussaq tassaavoq 0,5 promille. Kammalaativit aqaguani illit qutsavigiumaarpaatit.

Imigassartorpallaarnikkut ajoqutaalersartut

Puigortunngorneq, noqartarneq
qaratsukkullu aanaartoorneq

Qarasaq: Takorruuinerit,
tusaasuusinerit noqarnerillu

Toqquusaakkut kræfteqalerneq
taqqanillu tinusoornerit
aanaarnerillu

Qanikkut, iggissakkut
toqquusaakkullu
kræfteqalerneq

Puakkut aseruuttoorneq
amma tuberkulose

Ivianginnik
allisoornerit
♂

Tingulluutit
assigiingngitsut
amma tingukkut
kræfteqalerneq

Aap naqtsinerata
qaffannera, uumma-
tip angivallaalernera
amma sanngillisin-
naanera

Qinersip aqajaqqup
eqqaaniittup
aseruutilernera tassuunalu
kræfteqalerneq aamma
sukkortunngorneq

Aqajäqqukkut
aseruuttoqarneq,
ikeqalerneq
aanaartoqalerneq

Tissassinnaanerup
anisuullu
akornuteqalerneq
♂

Naap ikeratigut
immattoorneq

Timminneq

Sianiuutit
akornuteqalerneq

Imigassaq immiartorfimmut ima naatsorsorneqartarpooq

Immiartorfik immiaaqqamut nalinginnaasumut imaluunniit imigassamut 12 gramimut missiliutigineqartarpooq.

Imerajuttuuneq qanoq ittuua?

Imerajuttuunermut ilaapput piffissami aalajangersimasumi imigassartortarnerit. Tassaasinjaavooq ullaat tamaasa kisianni aammattaaq aalajangersimasumik aalakoorniarluni imigassartortarneq, tassa saapait akunnerisa naaneri tamaasa tessani immiartorfiit amerlanerpaajuffissaannik qaangiilluni. Atornerluinermut ilisarnaataapput nakkutigisinjaajunnaarneq aamma aallartikkaanni unissinjaajunnaartarneq. Tamakku saniatigut eqqaamasaaruttoqarsinnaavooq, tassa festernermi pisut ilaat eqqaamanagit. Imerajuttuuneq pillugu annertunerusumik atuarit, taamaattuunerup ajoquisiisarnera aamma imminut misiligit ugguna www.peqqik.gl

Imigassaq aquissinnaaleruk

Aajuku siunnersuutit arlallit illit imerpallaartumut ingerlateqqissin-naasatit:

- Sapaatit akunneranut amerlanerpaamik arnanut immiartorfiit 7-it angutinullu 14-it.
- 18-it inorlugit ukioqalertinnak imigassartortarnak.
- Ataasiarluni pinermi immiartorfiit 4-t sinnerlugit imernagit.
- Naartutillutit imaluunniit naartuniartillutit, nakorsaatitortillutit pinngitsuuisinnajunnaarnissamullu ilimanaateqaruit imigassartortarnak.
- Illeqqliullugu pikkunaallior tillutillu imigassartornaveersaarit.
- Qilaleruit imiinnarmik imerit.
- Tamatigut imigassartaqanngitsunik nerrivimmuit ilisisarit, soorlu imermik.
- Nerisimatinnak imigassartornaveersaarit. Tassannangaannartumik aalakuuliersitsisarpoq.
- Biili satillutit, timersussatillutit, umiartussatillutit sulissatillutit imaluunniit atuartussaatillutit imigassartortarnak.
- Imilersinnak angerlarnisat pilersaarusioreeruk.

Paasissutissanik pissarsiffiit Kilder:

www.sundhedsstyrelsen.dk
www.sundhed.dk
www.paarisa.gl

